

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ПРАКТИКА УСНОГО/ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма
«Німецька і література, англійська мова, переклад»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика усного/письмового перекладу
Викладач (-і)	Ткачівська Марія Романівна
Контактний телефон викладача	+38(0342)59-61-41
Е-mail викладача	maria.tkachivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15:00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Практика усного/письмового перекладу» викладається в магістратурі за спеціалізацією 035.043 Германські мови та література (переклад включно), перша – німецька. Основними організаційними формами навчання є практичні заняття та самостійна робота. Курс покликаний поглибити розуміння студентами основних проблем дисципліни, перевірити рівень опанування студентами теоретичного матеріалу, сформувані навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню студентів розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі. Сформувані у студентів навички опанування лінгвоетнокультурними засобами усної та письмово- мовленнєвої комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів загальні компетенції володіння іноземною та рідною мовою на професійному рівні; • розвивати у студентів здатність до пошуку та обробки інформації з різних джерел; • ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу; • забезпечити глибоке засвоєння видів і типів перекладу та їх використання для правильного(адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу (МП); • навчити студентів розрізняти жанрово-стилістичні особливості різних типів тексту; • навчити студентів розрізняти та долати труднощі та проблеми перекладу; • розглянути специфіку перекладу окремих розрядів лексики та сполучуваність слів у процесі перекладу; • ознайомити студентів з функціональною теорією перекладу «Skopos-Theorie» та навчити розпізнавати, а відтак і брати за основу перекладу функції цільового тексту; • розглянути важливість дотримання міжкультурних, міжособистісних, професійно-етичних та соціально-етичних норм спілкування у країнах, на/з мови яких здійснюється переклад; • показати багатство засобів вираження української мови; • навчити студентів адекватно перекладати поняття, пов'язані зі світовими соціокультурними реаліями; • навчити студентів дотримуватись основних вимог щодо оформлення та стильового наповнення текстів різних жанрів; • формувати вміння підбирати правильні відповідники до лексичних одиниць та термінів залежно від фахових ознак тексту; • оволодіти основними навичками таких видів усного перекладу як послідовного перекладу нашіптування. 	

У процесі здійснення перекладу важливо попередити помилки, що виникають через схожі, хочанасправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов. Отже, вивчення курсу

Курс покликаний запобігти інтерференції української мови на іноземному та навпаки.

Завдання дисципліни:

- сформулювати навички підходу до перекладу різножанрових текстів;
 - вміти зробити реферативний, анотаційний, підрядковий і літературний переклад текстів посильних труднощів.
 - вміти здійснювати послідовний переклад, переклад з листка та нашіптування, враховуючи особливості кожного виду;
 - перекладати самостійно тексти різних жанрів та з різною комунікативною спрямованістю з іноземної мови українською;
- здійснити аналіз вихідного та перекладеного тексту

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися німецькою мовою.

Фахові компетентності:

- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів німецької та англійської мов для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність формулювати різноманітні тематичні питання/ проблеми в галузі перекладознавства, виокремлювати їх серед загальних тематичних питань/ проблем лінгвістичної науки.

5. Програмні результати навчання

- Впевнено володіти державною та німецькою мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування, презентувати результати досліджень державною та німецькою мовами.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	60
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1	035 Філологія	1	О

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Ознайомлення з видами усного перекладу та їх	-	2	4

особливостями (синхронний, послідовний, нашіптування, конференційний переклад).			
Тренування навиків перекладу з аркуша (на основі публіцистичного тексту «Hören, übersetzen, mitsprechen»).	-	2	4
Тренувальні вправи для опанування послідовним перекладом (рольова гра, інтерв'ю, метод переказу). Вправи, спрямовані на покращення пам'яті та концентрацію уваги.	-	4	8
Вдосконалення навиків конференцперекладу. Вправи на тренування вільного володіння лексичними та фразеологічними одиницями, характерних для різних видів конференцій, вивчення сталих висловів та звертань, притаманних певним видам промов. Ознайомлення з технікою перекладацького скоропису.	-	4	8
Вдосконалення навиків перекладу нашіптування.	-	2	4
Тренувальні вправи, спрямовані на аналіз тексту та визначення його функціональної домінанти.	-	4	8
Обговорення та вироблення стратегії перекладу на основі вчення К. Норд.	-	4	8
Переклад текстів науково-технічного стилю (робота в групах, порівняльний аналіз паралельних текстів, укладення власного термінологічного словника).	-	2	4
Переклад текстів газетно-публіцистичного стилю. Аналіз жанрових особливостей.	-	2	4
Порівняльний аналіз перекладеного художнього тексту з німецької мови на українську (Christine Nöstlinger „Gretchen mein Mädchen— у перекладі Ольги Сидор).	-	2	4
Стильові особливості роману-листа „Gut gegen den Nordwind— (Daniel Glattauer) та спроба його перекладу.	-	4	8
Проблема перекладу соціолектів та діалектів (Arno Camenisch „Ustrinkata»).	-	2	4
Особливості перекладу дитячої літератури (Erwin Moser, Paul Maar, Michael Ende, Cornelia Funke). Робота в групах з наступним обговоренням труднощів перекладу.	-	4	8
Пісні сучасних німецьких виконавців та спроба їх адаптації українською мовою.	-	2	4
Конкретна поезія та радикальне експериментаторство в літературі Ернста Янделя. Робота над перекладом віршів зі збірки „Sprechblasen— . Фонетичні труднощі перекладу.	-	2	4
Тренувальні вправи, спрямовані на переклад відеореклами.	-	2	4
Переклад субтитрів на основі репортажів „37 Grad, ZDF.	-	2	4
Переклад слоганів на осно друкованих рекламних текстів. Роль апелятивної функції.	-	2	4
Переклад рекламних плакатів.	-	2	4
Аналіз перекладу твору: Christine Nöstlinger „Gretchen mein Mädchen— у перекладі Ольги Сидор	-	2	4
Перекладу твору: „Gut gegen den Nordwind— (Daniel Glattauer)	-	2	4

Переклад субтитрів до серії репортажів „37 Grad— ZDF	-	2	4
Аналіз перекладу творів дл дітей: Erwin Moser „Manue und Didi—, Paul Maar „Eine Woche voller Samstage—, Michael Ende „Die unendliche Geschichte	-	2	4
Переклад експериментальної поезії Ернста Янделя „Sprechblasen	-	2	4
ЗАГАЛОМ:		60	120
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу.</p> <p>Студент, який не набрав 25 балів, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, яке охоплює від 30 до 50 завдань (максимальна кількість балів – 10).</p>		
Практичні заняття	<p>Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 1.</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час занять; присутність студента на заняттях, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.</p> <p>При виставленні заліку (мінімум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (30 балів), бали підсумкового тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (10 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної роботи студента (10 балів), що контролюється протягом тижня контролю самостійної роботи (КСР).</p>		
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – комбінована.</p>		
8. Політика навчальної дисципліни			
<p>Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи</p>			

нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#).

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#). Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача щопонеділка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, UdeMy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

1. Іваницька М. Л. Київський національний університет імені Тараса Шевченка/М.Л.Іваницька. Мовна особистість перекладача як чинник впливу на продукт перекладу (на матеріалі роману Б. Леберта —Крейзіл), – Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – Вип. 21. – 2012.
2. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. — Вінниця: Нова книга, 2006. — 592 с.
3. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації): навч.-метод. посібник для студентів I курсу спеціальності «Переклад». – Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. – 48 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / Коптілов В. В. — К.: Юніверс, 2003. —

280 с.

5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник / Корунець І. В. — Вінниця: Новакнига, 2008. — 512 с.
6. Основи перекладознавства: Навчальний посібник / За редакцією А. Є. Нямцу — Чернівці: Рута, 2008. — 312с.
7. Ребрій О. В. «Образ перекладача» vs «образ автора»: взаємодія чи протидія? *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. 2011. Вип. 56. С. 170–174.
8. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
9. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
10. Содомора А. Широкі обрії перекладознавства [Електронний ресурс] / Содомора А. // Роксолана Зорівчак: Біобібліогр. покажч./ Уклад.: Г. Домбровська, З. Домбровська, У. Романюк; Наук. ред. О. Чередниченко; Автори передмов: О. Чередниченко, А. Содомора; Редкол.: Б. Якимович (голова), В. Сулим, А. Содомора та ін. — Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. С. 7-10.
http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Vudanna_WEB_pdf/3Ukrajinska_biobibliografija/17_Zorivch_ak.pdf
11. Albrecht J. Literarische Übersetzung. Geschichte. Theorie. Kulturelle Wirkung. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2009. 363 S.
12. Kade O. Zufall und Gesetzmäßigkeit in der Übersetzung. Leipzig : Enzyklopädie, 1968. 128 S.
13. Kolb W. Sprachvarietäten (Dialekt/Sozionaekt). *Handbuch Translation*. Snell-Hornby, Mary u.a. (Hrsg.), Tübingen : Stauffenburg Verlag Brigitte Narr, 1998. S. 278–280.
14. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. 2. Auflage. Wiebelsheim : Quelle & Meyer, 1983. 291 S.
15. Koller, Werner. Probleme der Übersetzung von Phrasemen. In: Burger, H. / Dobrovol'skij, D. / Kühn, P. / Norrick, N. (Hg.): *Phraseologie. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung*. Bd. 1. Berlin, 2007. S. 605–613.

Викладач _____Марія ТКАЧІВСЬКА